

АКАДЕМІК

В'ЯЧЕСЛАВ МИХАЙЛОВИЧ ШЕСТОПАЛОВ
(ДО 80-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

18 липня 2016 року виповнилося 80 років від дня народження видатного вченого в галузі гідрогеології, екології та інженерної геології, академіка НАН України В'ячеслава Михайловича Шестопалова. Народився ювіляр у м. Дніпропетровськ у родині службовця. У 1944–1954 рр. проживав з батьками в Чернівцях, де в 1954 році із золотою медаллю закінчив середню школу. З 1954 по 1959 рр. навчався на геологічному факультеті Київського державного університету, який закінчив з відзнакою. Свій трудовий шлях розпочав у 1959 році у Львівській геологічній експедиції, де до 1967 року працював гідрогеологом, головним гідрогеологом партії.

З 1967 року життя В. М. Шестопалова пов'язано з Інститутом геологічних наук НАН України, в якому з 1967 до 1970 року навчався в аспірантурі, а в подальшому захистив кандидатську й докторську дисертації і залишився працювати, присвятивши себе науковій роботі.

Наукова діяльність В. М. Шестопалова багатогранна. Обшир наукових пошуків та ерудиція дозволяють В. М. Шестопалову вирішувати складні теоретичні питання гідрогеології, зокрема проблеми водообміну в геологічних структурах, формування артезіанських басейнів, а також практичні завдання, пов'язані з водопостачанням, підтопленням, ліквідацією негативного впливу радіонуклідного забруднення тощо. Досягнення В'ячеслава Михайловича широковідомі, він – доктор геолого-мінералогічних наук (1983), професор (1991), член-кореспондент НАН України (1988), академік НАН України (1995), заступник директора Інституту геологічних наук НАН України (з 1984 р.), керівник Відділення гідрогеології та інженерної геології ІГН НАН України, директор науково-інженерного центру радіо-гідрогеоекологічних полігонних досліджень НАН України (з 1991 р.), завідувач відділу гідрогеологічних проблем. Член Національної комісії радіаційного захисту Верховної Ради України, заступник голови Постійної комісії при Президії НАН України з надзвичайних ситуацій та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, заступник академіка-секретаря Відділення наук про Землю НАН України. Заслужений діяч науки і техніки України (1998), лауреат Премії Ради Міністрів СРСР (1991), кавалер ордена “За заслуги” (2002).

В. М. Шестопалов – автор понад 300 наукових праць, у тому числі 21 монографії, 22 геологічних і гідрогеологічних карт. Найважливіші з них – “Динамика и естественные ресурсы подземных вод основных водоносных горизонтов Вольнского артезианского бассейна” (1974), “Формирование эксплуатационных ресурсов подземных вод платформенных структур Украины” (1979), “Естественные ресурсы подземных вод артезианских бассейнов Украины” (1981),

“Методы изучения естественных ресурсов подземных вод” (1988), “Атлас Чорнобильської зони відчуження” (1996), “Чорнобильська катастрофа” (1997), “Всестороння оцінка ризиків вследствие аварии на ЧАЭС”; “Автораєабілітаційні процеси в екосистемах Чорнобильської зони відчуження” (2001), “Водообмен в гидрогеологических структурах и Чернобыльская катастрофа” (2000), “Chernobyl Disaster and Groundwater” (2002).

З перших днів Чорнобильської аварії В. М. Шестопалов бере активну участь у ліквідації її негативних наслідків, розробці системи захисту водних ресурсів від радіонуклідного забруднення, забезпеченні водопостачання населення захищеними підземними водами, виявленні негативного впливу радіонуклідного забруднення на екологічний стан території та населення, обґрунтуванні геологічних засад ізоляції радіоактивних відходів у глибокозалеглі геологічні формації. В. М. Шестопалов обґрунтував важливий напрям досліджень щодо автораєабілітації та бар'єрної ролі геологічного середовища в межах забрудненої радіонуклідами території. Під його керівництвом розроблено державну програму захоронення радіоактивних відходів у глибоких геологічних формаціях, а також концепцію та програму екологічної реєабілітації гірничодобувних регіонів України. Серед багатьох наукових праць з цієї проблеми варто згадати монографії: “Радиоэкология водных объектов зоны влияния аварии на Чернобыльской АЭС” (2001), “Экологическая геология Украины” (1993), “Глибинна будова літосфери та екологія України. Атлас масштабу 1:1 500 000” (2000).

Вагомий внесок В. М. Шестопалов зробив у вивчення генезису й поширення мінеральних вод, на які багаті надра України. Він розробив нову класифікацію мінеральних вод і методичні рекомендації щодо їхнього використання. З-поміж визначних праць ювіляра – “Лечебные минеральные воды типа “Нафтуса”” (1986), “Застосування мінеральних вод типу “Нафтуса” для санаторно-курортної та позакурортної профілактики радіаційних порушень у населення, яке проживає на територіях, забруднених після аварії на ЧАЕС” (1998).

В. М. Шестопалов здійснює велику організаційну й виховну роботу як член Комітету по державних преміях України в галузі науки і техніки, велику увагу приділяє підготовці наукових кадрів вищої кваліфікації. Має високий науковий рейтинг за межами держави, керує міжнародними проектами, є експертом Європейської комісії з питань радіоекології.

Ідеї В. М. Шестопалова, його праці та публікації неабияк сприяли розвитку геологічної науки в Україні.

Творчої наснаги, успіхів у науковій діяльності, міцного здоров'я, щастя та довголіття зичать В'ячеславу Михайловичу колеги та друзі.